

ÉI? fáklyaként tiltakozott a kommunizmus ellen

2013 március 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Olthatatlan címmel vasárnap este indította útjára saját gyártású sorozatát az HBO. A prágai Vencel téren önmagát felgyújtó, Csehszlovákia megszállása és a kommunizmus ellen így tiltakozó Jan Palach halálának körülményeit és Csehszlovákia '68-as megszállását bemutató szériát a világhír? Agnieszka Holland rendezte.

Csak remélni tudjuk, hogy sikert arat az HBO legújabb vállalkozása, mert a végeredményt látva még sok hasonló történelmi minisorozatot el tudnánk viselni. Alapanyagban, vagyis történelmi tragédiában pedig sajnos nem volt hiány mifelénk.

1969. január 16-én délután négy órakor egy huszonegy éves fiatalember kísélt a prágai Vencel térre, leöntötte magát benzinnel, majd felgyújtotta magát. Egy ideig él? fáklyaként lobogott a megszeppent tömeg szeme láttára, míg végül egy férfi a kabátja segítségével eloltotta a t?zet. Az eszméletlen fiút ezután kórházba szállították. Jan Palachnak hívták a bölcsészkarra járó fiatalembert. Három nap múlva hunyt el a kórházban. Palach azzal indokolta tettét az általa írt és több példányban lemásolt levélben, hogy így szeretett volna tiltakozni Csehszlovákia katonai megszállása, valamint a szabadságjogok korlátozása ellen. Levelében azt sugalmazta, hogy tettét nem egyedül követte el, és mások is követni fogják, egészen addig, amíg nem teljesítik az általa megfogalmazott követeléseket. Mint az hamarosan kiderült, Palach valójában egymaga tervelte ki a tiltakozó akciót. Követ?je azonban akadt: Jozef Hlavitny, 25 éves munkás január 20-án, Palach temetése napján gyújtotta fel magát. Magyarországon Bauer Sándor, Erdélyben pedig Moyses Márton követte a tragikus példát.

Palach végszertartása komoly politikai megmozdulássá vált: koporsóját több százezeren kísérték utolsó útjára.

Forrás: HBO

Palach tette szimbolikusan egyszerre jelképezi egy korszak végét, és tekinthet? egy új korszak kezdetének is. Lezárult egy reményteli id?szak: a politikai enyhülést, a szabadságjogok b?vítését hozó Prágai Tavasz id?szaka, ami utoljára kecsegtetett a térségben azzal a reménnyel, hogy békés reformok útján megszeliídíthet?, és ez által „emberarcúvá” változtatható a kommunizmus. Palach tragikus halála idején – dacára annak, hogy a szovjet, lengyel és magyar csapatok már az országban tartózkodtak – még érz?dött valami ebb?l a lelkesedésb?l. A diákok sztrájkokra készültek, a sajtó még viszonylag szabadon tudósított az eseményekr?l. Ám rövid id?n belül megindult a normalizációnak nevezett politikai visszarendez?és Csehszlovákiában, és Palach ügyét is a hivatalos kommunista propaganda szája íze szerint kezdte tárgyalni a helyi sajtó – nem spórolva a hazugságokkal.

Ez így leírva száraz történelemlecke, az HBO új drámasorozatában azonban mindez már egy feszült thriller keretei között pereg le a szemünk el?tt és válik átélhet?vé. Kijelenthet?: így, és csak így érdemes történelmi tévésorozatot készíteni. Persze ehhez sok minden kell. Mindenekel?tt a produkció teljes egészét átható profizmus. A filmben az utolsó falrepedés és porcica is a helyén van, az eredeti dokumentum-felvételek hézagmentesen illeszkednek a játékfilm egészébe, tovább növelve a hitelességet. És ez a hitelesség a legnagyobb erénye a vállalkozásnak: szinte be lehet szippantani a hatvanas évek végének hangulatát, ízeit, színeit és szagát. A kamera oda van leszúrva, ahová kell, a színészek egyt?l egyig magas szinten teljesítenek. És persze a legfontosabb hozzátev? a kiválóan megírt forgatókönyv mellett, amit egyébként egy huszonnyolc éves szerz? jegyez, maga Agnieszka Holland. A világhír? rendez?n? nem véletlenül volt tökéletes választás. Esetében a közép-európai érzékenység – Holland a történetek idején maga is Prágában tanult egyébként – találkozik a tengerentúli filmes profizmussal, hiszen a lengyel direktor a nagysiker? filmjei mellett már olyan kultikussá vált tévésorozatok egy-egy epizódjának megrendezésével is bizonyított, mint amilyen a Drót vagy a Döglött akták.

Forrás: HBO

Az Olthatatlan című sorozat egy-egy emberi sorson keresztül, az egyéni történetstrájakat a nagy történelmi események nagy szűttesébe mesterien beleszűve mutatja be a Palach halála után történeteket, a legkülönbélebb emberi reakciókat. Meg persze azt a folyamatot, ahogy a helyi kommunista hatalom egyre inkább uralmat próbál szerezni az események irányítása felett, ahogy igyekszik mindenáron visszaszuszakolni a szabadság szellemét a palackba, egyéni sorsdöntések elé állítva milliókat. Nagy erénye a sorozatnak, hogy nem csupán szépen illusztrált történelemleceként működik. Emberileg hiteles, átélhetű sorsok elevenednek meg kezdve Palach családtagjaival, a fiatal egyetemistákon át a karrier és a lelkiismereti parancs között űrlődő fiatal jogász drámájáig, aki a fiú emlékét igyekezett megvédeni a hatalom nemtelen és cinikus eszközeivel szemben. ű egyébként, vagyis Dagmar Buresová ügyvédnű, aki életét a disszidáns ellenzéki vezetűk képviseletével töltötte, végűl igazságügyi miniszter lett.

mno.hu - thy

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD
A trianoni gyalázatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló

